

Uchwała Nr VII/129/19
Sejmiku Województwa Wielkopolskiego
z dnia 27 maja 2019 roku

w sprawie stanowiska Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w kwestii zagrożeń dla rolnictwa wobec pogarszającej się sytuacji ekonomicznej gospodarstw rolnych.

Na podstawie § 16 ust. 2 Statutu Województwa Wielkopolskiego stanowiącego załącznik do uchwały Sejmiku Województwa Wielkopolskiego nr XVI/201/2003 z dnia 23 listopada 2003 roku w sprawie uchwalenia Statutu Województwa Wielkopolskiego (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 2018 roku poz. 8635), Sejmik Województwa Wielkopolskiego uchwala co następuje:

§ 1

Przyjmuje się stanowisko w sprawie zagrożeń dla rolnictwa wobec pogarszającej się sytuacji ekonomicznej gospodarstw rolnych w brzmieniu jak w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2

Stanowisko, o którym mowa w § 1 postanawia się przekazać:

- Marszałkowi Sejmiku RP
- Prezesowi Rady Ministrów
- Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Przewodniczącemu Sejmiku Województwa Wielkopolskiego.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY SEJMIKU
WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Wiesław Szczepański

Uzasadnienie
do Uchwały Nr VII/129/19
Sejmiku Województwa Wielkopolskiego
z dnia 27 maja 2019 r.

w sprawie stanowiska Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w kwestii zagrożeń dla rolnictwa wobec pogarszającej się sytuacji ekonomicznej gospodarstw rolnych.

Zgodnie z § 16 ust. 2 Statutu Województwa Wielkopolskiego (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 2018 roku poz. 8635), w sprawach, w których Sejmik nie realizuje swoich uprawnień stanowiących może wyrażać opinie, podejmować apele i zajmować stanowiska w formie uchwały.

W związku z powyższym podjęcie niniejszej uchwały uznaje się za zasadne.

Stanowisko Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie zagrożeń dla rolnictwa wobec pogarszającej się sytuacji ekonomicznej gospodarstw rolnych.

Rolnictwo jest jednym z ważniejszych działów gospodarki naszego regionu. Województwo wielkopolskie dysponuje 12% powierzchnią użytków rolnych naszego kraju, co stanowi 1,772 mln ha, z czego do dopłat bezpośrednich czyli gruntów aktywnie użytkowanych zgłoszonych jest 1,636 mln ha. Powierzchnią tą dysponuje 121,4 tys gospodarstw rolnych, które stanowią 8,6% gospodarstw rolnych kraju. W tych gospodarstwach pracuje 9% ogółu pracujących w rolnictwie w Polsce.

W województwie wielkopolskim na powierzchni 1,772 mln ha gospodarstwa rolne w stosunku do całego kraju dysponują ponad 20% powierzchnią użytkową budynków gospodarskich oraz 15% wartością brutto środków trwałych. Wielkopolska charakteryzuje się bardzo wysoką towarową produkcją zwierzęcą. Jej poziom wynosi 70,5% , natomiast 29,5% stanowi produkcja roślinna. Udział Wielkopolski w krajowej produkcji rolniczej jest bardzo wysoki szczególnie w chowie trzody chlewnej. Wg danych GUS z 2017 r. 40% krajowego stanu pogłowia trzody chlewnej pochodzi z Wielkopolski. Niezwykle ważnym jest fakt, że województwo wielkopolskie posiada największy kapitał hodowlany, jest zagłębiem materiału hodowlanego dla innych gospodarstw w kraju zarówno w hodowli roślin jak i zwierząt.

Doceniając potencjał obszarów wiejskich Wielkopolski, w dokumentach strategicznych dotyczących rozwoju naszego województwa zaakcentowano dalsze potrzeby rozwojowe tych terenów, mające przyczynić się zarówno do poprawy konkurencyjności sektora rolniczego naszej gospodarki, jak również do szeroko pojętego rozwoju tych obszarów w zakresie usług i infrastruktury, której obecność przyczynia się do poprawy warunków życia i gospodarowania na wsi.

W celu zapewnienia warunków do utrzymania produkcji rolniczej na obecnym poziomie w województwie wielkopolskim a także zapewnienia dalszego jej rozwoju Rząd RP powinien:

- **Zwiększyć wydatki z budżetu państwa na rolnictwo do poziomu co najmniej 60 mld zł.**
Dane źródłowe Sejmu RP wskazują na ciągły, sukcesywny spadek wsparcia publicznego dla rolnictwa. Od 2015 r. wysokość środków finansowych spada z 55,2 do 47,5 mld zł w roku 2018. W przyszłych latach należy zwiększyć wydatki na rolnictwo do poziomu z roku 2015 z uwzględnieniem renty wynikającej ze wzrostu gospodarczego, tj. około 60 mld zł.
- **Wdrożyć systemowe rozwiązania związane z monitorowaniem i szacowaniem skutków zjawisk atmosferycznych.**
Należy wypracować stały, polski system monitorowania zjawisk atmosferycznych i prawidłową metodykę szacowania szkód w celu zminimalizowania trudności prac komisji szacujących straty.
- **Zwiększyć atrakcyjność i dostępność ubezpieczeń rolniczych na okoliczność klęsk atmosferycznych.**
Ubezpieczenia rolników powinny być powszechne od wszystkich klęsk przy 50% udziale środków budżetu państwa.
- **W przypadku wystąpienia klęsk atmosferycznych umorzenie wszystkim rolnikom składek ubezpieczeń KRUS, ZUS z zachowaniem ciągłości ubezpieczenia niezależnie od formy gospodarowania.**

- **Przywrócić samorządom województw kompetencje w zakresie gospodarki wodnej dla potrzeb rolnictwa.**

Centralizacja zarządzania zasobami wodnymi odciągnęła uwagę od inwestycji skupionych na terenach wiejskich i ograniczyła działania inwestycyjne w zakresie gospodarowania rolniczymi zasobami wodnymi. Warto tu przypomnieć, że Wielkopolski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w latach 2007-2013 zrealizował kilkadziesiąt inwestycji w zakresie melioracji wodnych podstawowych i szczegółowych, nakierunkowanych właśnie na tereny rolnicze. Tych inwestycji nasze województwo nadal potrzebuje. Tymczasem w skali kraju zauważalna jest intensyfikacja procesów badawczych nad pogarszającym się stanem nawodnienia terenów rolnych i leśnych, przy jednoczesnym ograniczeniu inwestycji mających w tym zakresie kluczowe znaczenie.

- **Zwiększyć wsparcie finansowe z budżetu państwa dla rolników na przeciwdziałanie klęskom suszy i powodzi.**

Wsparcie publiczne powinno być przeznaczone na zapobieganie klęskom atmosferycznym oraz stworzyć warunki do gospodarowania w wyniku np. permanentnej suszy. Uruchomić system wsparcia finansowego dotyczący nawadniania pól.

- **Zwiększenie środków finansowych na działalność Inspekcji Weterynaryjnej, które pozwolą zintensyfikować działania na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa żywności.**

Wzmocnienie zasobów kadrowych szczególnie w inspektoratach powiatowych, zgodnie z wynikami audytu KE pn. „Postrzeganie przez Polskę unijnych przepisów dotyczących dobrostanu zwierząt oraz bezpieczeństwa żywności w związku z publikacjami dziennikarskimi pokazującymi proceder nielegalnego uboju bez nadzoru weterynaryjnego”

- **Zintensyfikować działania w zakresie kompleksowych rozwiązań mających na celu zwalczanie choroby ASF oraz choroby Aujeszkiego na terenie Polski.**

Wielkopolscy hodowcy i producenci trzody są głęboko zaniepokojeni możliwością przeniesienia wirusa ASF na teren Wielkopolski. Władze w tej kwestii działają opieszale, wirus wyprzedza wszelkie działania odpowiedzialnych służb. Dalsze rozprzestrzenianie wirusa spowoduje zamknięcie rynków zewnętrznych dla naszej wieprzowiny, a w konsekwencji upadek wielu gospodarstw, szczególnie tych w których produkcja trzody chlewnej jest jedynym źródłem dochodu. Nadal niezakończona jest sprawa występowania choroby Aujeszkiego i jasno określonego statusu naszego województwa w kwestii uznania za teren wolny od wirusa tej choroby, o czym alarmowaliśmy w jednym z naszych stanowisk podjętych uchwałą Sejmiku Województwa Wielkopolskiego. Zgodnie z programem zwalczania choroby, który obowiązuje do 2020 r., uznanie za wolne od choroby w odniesieniu do poszczególnych regionów RP powinno nastąpić do 2018 r.

- **Zwiększenie opłacalności produkcji poprzez wprowadzenie cen minimalnych na produkty rolne.**

Ceny minimalne zagwarantują zwrot poniesionych nakładów przez rolników. Zasada ta powinna obowiązywać w całej Unii Europejskiej.

- **Podjęcie działań zmierzających do ochrony i promocji towarów żywnościowych pochodzących z polskiej produkcji rolnej.**

- **Zwiększenie efektywności produkcji poprzez wsparcie w inwestycje związane z budową biogazowni rolniczych oraz wprowadzenie rolnictwa precyzyjnego.**

Wprowadzenie dedykowanych programów dla gospodarstw rolnych, które będą poprzedzone dokładną analizą oraz planem działań odzwierciedlającym rolnicze realia produkcyjne w zależności od wielkości gospodarstwa. Jednocześnie należy zwrócić uwagę na wielkość gospodarstw socjalnych – proponuje się poddać analizie wielkość gospodarstw rolnych w określeniu tzw. powierzchni racjonalnej.

- **Wprowadzić preferencje dla firm świadczących usługi rolnicze lub wspólnego użytkowania maszyn.**

Zmniejszenie kosztów produkcji usług rolniczych poprzez wspólne gospodarowanie maszynami rolniczymi. Proponuje się wprowadzenie preferencyjnych warunków dla firm zajmujących się usługami rolniczymi przy zakupie maszyn, jednocześnie zmniejszając możliwości dla rolników indywidualnych.

- **Wprowadzenie mechanizmów prawnych regulujących gospodarowanie przestrzenią produkcyjną.**

Usprawnienie procedur związanych z lokalizacją inwestycji w zakresie chowu i hodowli zwierząt.

- **Wprowadzić regionalizację wsparcia unijnego dla rolnictwa na inwestycje.**

W zależności od zróżnicowania poziomu rozwoju rolnictwa, poszczególne regiony powinny indywidualnie decydować o formie i trybie funkcjonowania w obszarach unijnego wsparcia. Należy zweryfikować postanowienia rządu w zakresie centralizacji podziału środków pochodzących z Unii Europejskiej.

- **Przywrócić samorządom województw kompetencje w zakresie doradztwa rolniczego.**

Samorządy województw zostały pozbawione narzędzi oraz mechanizmów do monitorowania sytuacji i reagowania bezpośredniego na koniunkturę w rolnictwie.

- **Przyspieszyć wydatkowanie środków z PROW 2014-2020.**

Szczególnie ważnym jest przyspieszenie wydatkowania środków unijnych na inwestycje w gospodarstwach rolnych. Zakontraktowane środki w działaniu „Inwestycje w środki trwałe” stanowią 37% limitu przyznanego w obecnym okresie programowania.

Z uwagi na kończącą się perspektywę finansową, do 2020 roku zostaje do zakontraktowania aż 28,9 mld zł środków przeznaczonych dla rolników i przedsiębiorców.

Ponadto środki w kwocie 250 mln zł w ramach działania „Transfer wiedzy” oraz 293 mln zł w ramach działania „Współpraca” przeznaczone dla ośrodków doradztwa, instytutów i uczelni nie zostały jeszcze wypłacone.

- **Zintensyfikowanie działań negocjacyjnych nad kształtem Wspólnej Polityki Rolnej po 2020 roku.**

WPR powinna zapewnić rolnikom stabilne warunki gospodarowania dające gwarancje stabilnego dochodu (wyrównane dopłaty bezpośrednie, uproszczenie procedur).

Sejmik Województwa Wielkopolskiego, ze względu na bardzo trudną sytuację producentów rolnych zwraca uwagę rządzących na problemy i zagrożenia związane z niekorzystnymi zjawiskami na rynkach rolnych oraz pogarszającymi się warunkami ekonomicznymi w rolnictwie.